

Ο κανόνας του de L'Hospital

$$\text{Αν } \left\{ \begin{array}{l} \text{(I) } \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0 \\ \text{(II) Το } \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)} \text{ υπάρχει δηλ. είναι} \\ \text{πραγματικός αριθμός ή } \pm \infty \end{array} \right\} \text{ τότε } \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)}$$

Το x_0 είναι πραγματικός αριθμός ή $+\infty$ ή $-\infty$

$$\text{Αν } \left\{ \begin{array}{l} \text{(I) } \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \pm \infty, \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = \pm \infty \\ \text{(II) Το } \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)} \text{ υπάρχει δηλ. είναι} \\ \text{πραγματικός αριθμός ή } \pm \infty \end{array} \right\} \text{ τότε } \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)}$$

Το x_0 είναι πραγματικός αριθμός ή $+\infty$ ή $-\infty$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \eta\mu x}{1 - \sigma\upsilon\nu x}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \eta\mu x}{1 - \sigma\upsilon\nu x}$$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0} (1 - \eta\mu x) = \lim_{x \rightarrow 0} (1 - \sigma\upsilon\nu x) = 0$ από τον κανόνα του

de L'Hospital θα έχω:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \eta\mu x}{1 - \sigma\upsilon\nu x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(x - \eta\mu x)'}{(1 - \sigma\upsilon\nu x)'} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(x)' - (\eta\mu x)'}{(1)' - (\sigma\upsilon\nu x)'} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sigma\upsilon\nu x}{-(-\eta\mu x)} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sigma\upsilon\nu x}{\eta\mu x}$$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0} (1 - \sigma\upsilon\nu x) = \lim_{x \rightarrow 0} \eta\mu x = 0$ από τον κανόνα του

de L'Hospital θα έχω:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \eta\mu x}{1 - \sigma\upsilon\nu x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sigma\upsilon\nu x}{\eta\mu x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1 - \sigma\upsilon\nu x)'}{(\eta\mu x)'} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1)' - (\sigma\upsilon\nu x)'}{\sigma\upsilon\nu x} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-(-\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta\mu x}{\sigma\upsilon\nu x} = \lim_{x \rightarrow 0} \varepsilon\phi x = \varepsilon\phi 0 = 0$$

2

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^2 \ln x$$

$$. x^{x^2} = e^{\ln x^{x^2}} = e^{x^2 \ln x}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln x = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x^2}}$$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln x = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^2} = +\infty$ απο τον κανόνα του

de L'Hospital θα έχω:

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln x = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{(\ln x)'}{\left(\frac{1}{x^2}\right)'} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{(x^{-2})'} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{-2x^{-3}} =$$

$$= -\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{2x^3} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^3}{x} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\ln x^{x^2}} = e^{\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln x} = e^0 = 1$$

3.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^{x^2}$$

$$x^{x^2} = e^{\ln x^{x^2}} = e^{x^2 \ln x}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln x = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x^2}}$$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln x = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^2} = +\infty$ απο τον κανόνα του

de L'Hospital θα έχω:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln x &= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{(\ln x)'}{\left(\frac{1}{x^2}\right)'} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{(x^{-2})'} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{-2x^{-3}} = \\ &= - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{\frac{2}{x^3}} = - \frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^3}{x} = - \frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 = 0 \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\ln x^{x^2}} = e^{\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln x} = e^0 = 1$$

4.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} (\eta\mu x)^{x^2}$$

$$(\eta\mu x)^{x^2} = e^{\ln(\eta\mu x)^{x^2}} = e^{x^2 \ln(\eta\mu x)}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln(\eta\mu x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln(\eta\mu x)}{\frac{1}{x^2}}$$

Θέτω $t = \eta\mu x$

$$x \rightarrow 0^+ \Rightarrow t \rightarrow 0^+$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln(\eta\mu x) = \lim_{t \rightarrow 0^+} \ln t = -\infty$$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln(\eta\mu x) = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^2} = +\infty$ από τον κανόνα του

de L'Hospital θα έχω :

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln(\eta\mu x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln(\eta\mu x)}{\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{(\ln(\eta\mu x))'}{\left(\frac{1}{x^2}\right)'} =$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{(\eta\mu x)'}{\eta\mu x}}{\frac{\sigma\upsilon\nu x}{-2x^{-3}}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\eta\mu x}{-2x^{-3}} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\eta\mu x}{\frac{2}{x^3}} = - \frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} x^3 \frac{\sigma\upsilon\nu x}{\eta\mu x} =$$

$$\begin{aligned}
\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{(\eta\mu x)'}{(x^{-2})'} &= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sigma\upsilon\nu x}{-2x^{-3}} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sigma\upsilon\nu x}{\frac{2}{x^3}} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} x^3 \frac{\sigma\upsilon\nu x}{\eta\mu x} = \\
&= -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} x^3 \frac{\sigma\upsilon\nu x}{x \frac{\eta\mu x}{x}} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \frac{\sigma\upsilon\nu x}{\frac{\eta\mu x}{x}} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \frac{\lim_{x \rightarrow 0^+} \sigma\upsilon\nu x}{\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\eta\mu x}{x}} = \\
&= -\frac{1}{2} \cdot 0 \cdot \frac{1}{1} = 0
\end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} (\eta\mu x)^{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\ln(\eta\mu x)^{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{x^2 \ln(\eta\mu x)} = e^{\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln(\eta\mu x)} = e^0 = 1$$

5

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{2}{x}\right)^x$$

$$\left(\frac{2}{x}\right)^x = e^{\ln\left(\frac{2}{x}\right)^x} = e^{x \ln\left(\frac{2}{x}\right)}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln\left(\frac{2}{x}\right)^x = \lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln\left(\frac{2}{x}\right) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln\left(\frac{2}{x}\right)}{\frac{1}{x}} =$$

$$\Theta\acute{\epsilon}\tau\omega t = \frac{2}{x}$$

$$x \rightarrow 0^+ \Rightarrow t \rightarrow +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln\left(\frac{2}{x}\right) = \lim_{t \rightarrow +\infty} \ln t = +\infty$$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln\left(\frac{2}{x}\right) = +\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^2} = +\infty$ από τον κανόνα του

de L'Hospital θα έχω:

$$\begin{aligned}
\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln\left(\frac{2}{x}\right)^x &= \lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln\left(\frac{2}{x}\right) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln\left(\frac{2}{x}\right)}{\frac{1}{x}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{[\ln\left(\frac{2}{x}\right)]'}{\left(\frac{1}{x}\right)'} = \\
&= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{\left(\frac{2}{x}\right)'}{\frac{2}{x}}}{\left(x^{-1}\right)'} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{(2x^{-1})'}{2}}{-x^{-2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{-2x^{-2}}{2}}{-x^{-2}} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^{-2} x^{-2}}{x^{-1}} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^{-4}}{x^{-1}} = \\
&= - \lim_{x \rightarrow 0^+} x^{-4-(-1)} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} x^{-4+1} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} x^{-3} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} x^{-3} = -\infty \\
\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{2}{x}\right)^x &= \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\ln\left(\frac{2}{x}\right)^x} = e^{\lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln\left(\frac{2}{x}\right)} = 0
\end{aligned}$$

6.

Να βρείτε την συνεχή συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει η σχέση:

$$xf(x) + e^{\eta\mu x} = f(x)\eta\mu x + e^x$$

$$xf(x) + e^{\eta\mu x} = f(x)\eta\mu x + e^x \Leftrightarrow xf(x) - f(x)\eta\mu x = e^x - e^{\eta\mu x} \Leftrightarrow$$

$$(x - \eta\mu x)f(x) = e^x - e^{\eta\mu x}$$

$$|\eta\mu x| = |x| \Leftrightarrow x = 0$$

$$|\eta\mu x| < |x| \text{ για κάθε } x \neq 0$$

$$x - \eta\mu x = 0 \Leftrightarrow \eta\mu x = x \Rightarrow |\eta\mu x| = |x| \Leftrightarrow x = 0$$

Αν $x = 0$ θα έχω:

$$x - \eta\mu x = 0 - \eta\mu 0 = 0 - 0 = 0$$

$$\text{Οπότε: } x - \eta\mu x = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

$$\text{Άρα: } x - \eta\mu x \neq 0 \Leftrightarrow x \neq 0$$

$$\text{Αν } x \neq 0 \text{ θα έχω: } f(x) = \frac{e^x - e^{\eta\mu x}}{x - \eta\mu x}$$

Επειδή η συνάρτηση f είναι συνεχής στο 0 θα ισχύει $f(0) = \lim_{x \rightarrow 0} f(x)$

$$\begin{aligned}
 f(0) &= \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{\eta\mu x}}{x - \eta\mu x} \stackrel{\substack{\lim_{x \rightarrow 0} (e^x - e^{\eta\mu x}) = \lim_{x \rightarrow 0} (x - \eta\mu x) = 0 \\ \text{Κανόνας του de L'Hospital}}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(e^x - e^{\eta\mu x})'}{(x - \eta\mu x)'} = \\
 &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{\eta\mu x} (\eta\mu x)'}{1 - \sigma\upsilon\nu x} \stackrel{\substack{\lim_{x \rightarrow 0} (e^x - e^{\eta\mu x} \sigma\upsilon\nu x) = \lim_{x \rightarrow 0} (1 - \sigma\upsilon\nu x) = 0 \\ \text{Κανόνας του de L'Hospital}}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(e^x - e^{\eta\mu x} \sigma\upsilon\nu x)'}{(1 - \sigma\upsilon\nu x)'} = \\
 &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{\eta\mu x} \sigma\upsilon\nu^2 x + \eta\mu x e^{\eta\mu x}}{\eta\mu x} \stackrel{\substack{\lim_{x \rightarrow 0} (e^x - e^{\eta\mu x} \sigma\upsilon\nu^2 x + \eta\mu x e^{\eta\mu x}) = \lim_{x \rightarrow 0} \eta\mu x = 0 \\ \text{Κανόνας του de L'Hospital}}}{=} \\
 &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(e^x - e^{\eta\mu x} \sigma\upsilon\nu^2 x + \eta\mu x e^{\eta\mu x})'}{(\eta\mu x)'} = \\
 &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{\eta\mu x} \sigma\upsilon\nu^3 x + 2e^{\eta\mu x} \eta\mu x \sigma\upsilon\nu x + \sigma\upsilon\nu x e^{\eta\mu x} + e^{\eta\mu x} \eta\mu x \sigma\upsilon\nu x}{\sigma\upsilon\nu x} = \frac{1}{1} = 1
 \end{aligned}$$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x - \eta\mu 2x}{1 - \sigma\upsilon\nu 2x}$$

2.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^3 \ln x$$

3.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^{-x^3}$$

4.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} (\eta\mu x)^{x^3}$$

5.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{3}{x}\right)^x$$

6.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3x - \eta\mu 3x}{1 - \sigma\upsilon\nu 3x}$$

7.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^4 \ln x$$

8.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^{x^4}$$

9.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} (\eta\mu x)^{x^4}$$

11.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{4}{x}\right)^x$$

12.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{4x - \eta\mu 4x}{1 - \sigma\upsilon\nu 4x}$$

13.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^5 \ln x$$

14.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^{x^5}$$

15.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} (\eta\mu x)^{x^5}$$

16.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{5}{x}\right)^x$$

17.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{5x - \eta\mu 5x}{1 - \sigma\upsilon\nu 5x}$$

18.

Να βρεθεί το όριο :

$$\lim_{x \rightarrow 0} x^6 \ln x$$

19.

Να βρεθεί το όριο : $\lim_{x \rightarrow 0} x^{x^6}$